

ורבי שמעון נמי מיסר אסר בהנאה –

And indeed prohibits it as well

OVERVIEW

The גמרא cites a משנה which states that one may send a ירך with a הנשה embedded in it to a נכרי. Seemingly this indicates that it is מותר בהנאה (the ישראל derives a certain benefit when the נכרי accepts his gift), despite that it is written לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה, which according to ר' אבהו indicates an איסור הנאה. The גמרא answers that the תנא of this משנה maintains that יש בגידין בנותן טעם and the היתר of גיד includes the היתר of נבילה. Indeed according to ר"ש who maintains אין בגידין בנותן טעם and the היתר of נבילה does not apply to גידין, the הנשה is אסור בהנאה (and a ישראל would not be permitted to offer it to a נכרי). תוספות discusses why indeed it is permitted to offer a הנשה to a נכרי, despite various outstanding prohibitions.

משמע דהיה דהשולח ירך לנכרי אתיא כרבי יהודה –

It seems that the משנה of לנכרי ירך השולח is according to ר"י; for ר"ש maintains that one is not permitted to send (the ירך with) a הנשה to a נכרי, for the ישראל is deriving benefit from the גיד when the נכרי accepts his gift.¹

תוספות asks:

הקשה רבינו יצחק בן אשר –

The ריב"א has a difficulty -

דהא רבי יהודה אית ליה² בפרק קמא דמסכת עבודה זרה (דף כ, א ושם) –

For ר"י maintains in the first פרק of ע"ז –

דאסור ליתן להם מתנת חנם –

That it is forbidden to give gentiles a free gift. How can he send the נכרי the הנשה, he is giving him a מתנת חנם which is אסור according to ר"י?!

תוספות answers:

ויש לומר דהא אמר התם³ אם היה שכינו מותר מפני שהוא כמוכרו לו⁴ –

And one can say; that it is said there, 'if the נכרי was his neighbor he is permitted

¹ See ד"ה והלכתא that if a גיה"נ is אסור בהנאה it is forbidden to send the ירך with the גיד embedded in the ירך because it is a more respectable gift when the ירך is whole and unblemished.

² This is the same ר"י of our גמרא (כא, ב) דברים ככתבן; only מכירה לנכרי is permitted, not נתינה. There in ע"ז the גמרא adds that according to ר"י there is also a לא תחנם of לאו (not only the עשה of לנכרי).

³ תוספתא דע"ז פ"ג ה"ה.

⁴ When a neighbor receives a gift he generally reciprocates and sends an (equivalent or more impressive) gift in return; therefore it is not considered a gift (from the ישראל), but rather it is more like a sale.

to give him a מתנת הנם **for it is like he is selling it to him.**' It will be necessary to qualify this משנה of מכרי ירך לנכרי that it is discussing a case where the מכרי was a שכן to the ישראל.

תוספות asks:

הקשה הרב יעקב דאורליני"ש היכי מצי אתי כרבי יהודה –

The ר"י asked how is it possible that the משנה of מכרי וכו' is according to ר"י?

ורבי יהודה אית ליה בפרק גיד הנשה (חולין ק"ב) דגיד הנשה אסור לבני נח –

For ר"י maintains in פרק גיד הנשה, that a גיד הנשה is forbidden to בני נח -

וקעבר משום לפני עור לא תתן וגומר⁵ –

And by sending the גיד to a מכרי, the sender transgresses the prohibition of לפני עור - בני נח allow the ישראל to send a גיד (which is prohibited to בני נח according to ר"י) to the מכרי?!

תוספות answers:

ואומר רבינו יצחק דלא קשה מידי דלא קאסר אלא לבני יעקב דוקא –

And the ר"י answers that there is no difficulty at all, for the גיד was not prohibited to all בני נח but rather it was prohibited only to the descendants of יעקב -

דקודם מתן תורה איקרו בני נח -

who were referred to before מתן תורה as בני נח. When ר"י ruled that גיד is אסור לבני נח he meant the בני before מ"ת.

תוספות proves his point that the איסור is only for בני נח and not for ordinary בני נח –

דהא לא נישנית בסיני⁶ –

for the prohibition against גיד השנה was not repeated at סיני. It is only mentioned once in פרשת וישלח, when the incident between יעקב and the Angel happened.

תוספות asks:

ואם תאמר תיקשי לחזקיה מרבי שמעון דסבירא ליה דלא תאכלו איסור הנאה משמע –

And if you will say; let us challenge חזקיה from ר"ש who maintains that לא ' means איסור הנאה also.

מדאסר גיד הנשה –

Since ר"ש prohibits deriving הנאה from גיד הנשה. The איסור of גיד הנשה is derived from the words לא יאכלו which according to חזקיה refers only to איסור אכילה, while ר"ש maintains that it includes איסור הנאה as well.

⁵ See "Thinking it over # 1.

⁶ ריב"ה states in סנהדרין נט, א that any מצוה that was stated before מ"ת and not repeated at סיני was meant only for בני נח, and the [only] example of this is גיד הנשה; indicating that the איסור גיד הנשה is only for בני נח.

answers: תוספות

ויש לומר כיון דסבר אין בגידין בנותן טעם סברא הוא דכי אסור בהנאה נמי אסור –
And one can say; since ר"ש maintains that there is no taste in גידין (sinews), therefore it is logical to assume the since the תורה prohibits it, it also prohibits deriving benefit from the גידין -

– דלא שייכא ביה אכילה⁷

for the concept of eating is not applicable to גידין, since they are not טעם. In this case איסור הנאה would also agree that the לא יאכלו which is written by גיד הנשה (only), means איסור הנאה as well (since there is no real אכילה by גידין).

offers an alternate solution: תוספות

אי נמי חזקיה לא סבר כרבי שמעון אלא כרבי יהודה –

Or you may also say that indeed חזקיה does not agree with ר"ש but rather he agrees with ר"י -

– דלכאורה נמי לא אתיא חזקיה כרבי מאיר⁸

For seemingly we must also assume that חזקיה is not in accordance with ר"מ -

– דלרבי מאיר פשיטא לן לעיל מדאיצטריך למישרי נבילה -

For according to ר"מ it was previously obvious that since it was necessary to permit deriving הנאה from a נבילה, this teaches us-

– דכל איסורים אסורים בהנאה –

that all other איסורים are אסור בהנאה and this contradicts the view of חזקיה. Just as it is possible that חזקיה disagrees with ר"מ, we can say that he also disagrees with ר"ש, and agrees (only) with ר"י.

supports this contention that חזקיה cannot agree with ר"מ: תוספות

– וכן לקמן (דף כג, ב) גבי יתיב ההוא מרבנן פשיטא ליה לגמרא דלרבי מאיר גמר מנבילה –

And similarly later concerning where one of the students was sitting before גמרא that ר"מ derives הנאה by all איסור הנאה from איסורים ר"ש בר נחמני. Obviously he disagrees with חזקיה.

resolves an anticipated difficulty with his contention that חזקיה cannot be in accordance with all the תנאים:

– והא דקאמר לקמן⁹ לימא¹⁰ כתנאי -

⁷ When a food item has a טעם, and the תורה writes לא תאכל it means only eating (according to חזקיה). However by a גיד which has no טעם (according to ר"ש) it is logical to assume that when the תורה writes לא יאכלו it does not mean only eating, but rather any type of consumption from which one derives a benefit. See דבר שמואל for additional explanations. See 'Thinking it over' # 2.

⁸ See however רש"י עמוד ב' ד"ה למאי on רש"י, and see here מהרש"א why תוספות disagrees with רש"י.

And that which the גמרא stated later, **'let us say** that this issue is **dependent** on the disputes of **תנאים**, indicating that we will refute this assumption and realize that all parties agree with all תנאים; not as תוספות maintains.

תוספות responds:

היינו לרבי אבהו¹¹ דחזקיה לא מצי אתי ככולא עלמא:

That was referring only to ר"א (that his view may depend on the disputation of תנאים [and this is ultimately rejected for ר"א can agree with all תנאים as the גמרא there¹² concludes]) **but חזקיה can certainly not agree with everyone!** ר"ש definitely disagrees with ר"מ and possibly also with ר"ש.

SUMMARY

The משנה of 'וכו' לנכרי אדם שולח אדם ירך follows the view of ר"י that טעם בנותן טעם ר"י. There is no concern of לא תחנם if the גוי is a שכן for the gift is really a sale. The (בני נח as מ"ת before referred to) בני" (who are referred to before הנשה). לא איסור גיד הנשה (even though it says לא איסור הנאה by ר"ש that there is an איסור גיד (יאכלו) since there cannot be אכילה by a גיד. Alternately חזקיה disagrees with ר"ש just as he disagrees with ר"מ (he agrees [only] with ר"י).

THINKING IT OVER

1. After תוספות established that the משנה of 'וכו' אדם שולח אדם ירך is according to ר"י, the ר"י asked how can it go according to ר"י since he maintains that בני נח are מאורליינ"ש. Seemingly he could have asked a stronger question; how can the גמרא claim לגר אשר בשערך פסוק which states היא וגידה הותרה כשהותרה נבילה and the ישראל will be בגיד גרים and אסורים בגיד גרים, since גיד cannot be referring to תונה וגו' on עובר?¹³

2. According to תוספות that since טעם בנותן טעם ר"י, therefore חזקיה agrees that לא לא יחנו תורה since ביה אכילה, דלא שייכא ביה אכילה, so why did not the תורה write לא יחנו תורה instead of לא יאכלו?¹⁴

⁹ כג, א.

¹⁰ See 'Overview' to לימא ד"ה לימא כא, א תוספות, where it mentions that generally the term לימא indicates that the contention will ultimately be refuted.

¹¹ See also בד"ה לימא רש"י (כג, א).

¹² כג, ב.

¹³ ח"ב and אור החמה. See גליון הש"ס.

¹⁴ See או"ח.